

Oglas, pripisana itd. listaja i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. kliju se naplatom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasu malo otvori, a nemikom svo poltvori“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Maholja. — U nakladi tiskare Loginja i dr. prij. J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crocra br. 1, II. kl.).

U oči obćinskih izbora u Buzetu.

Naumili smo ovim putem upravititi par riječi na sve obćinare široko buzetske obćine, da ih potaknemo na razmišljanje i probudimo njihova srca, da uzljube svi ono, što se ljubiti mora.

Kad se dođe k izvoru čestitog našeg sela Sv. Martin, vidi se nad njim kamenu ploču sa nadpisom: „Slogom rastu male stvari“. Ljepo su ove riječi, lijepa je i ona duša, koja je ovu zlatnu poslovicu izmislila i prva izustila; a zlatni su i oni ljudi, koji se drže uvijek i svagdje ove mudre poslovice; mudri su oni obćinari, koji se drže sloge. Onaj mudri čovjek, koji je prvi izrekao spomenutu poslovicu, morao je mnogo zla vidjeti i doživjeti; on je morao na sebi, kod susjeda i drugdje zalista opaziti, kako su se kuće rušile i propadale radi kućnoga nemira; opazio je, kako u selu i obćini sve slabo stoji, ako seljaci složno ne rade i ne postupaju dogovorno; vidio je da sve stvari, svagdje i na svakom mjestu slabo stoje ako ih ne vrše složne ruke; da, naš narod, mi svi, jesmo osvjeđeni svom dušom, da ne sloga sve kvari, sve ruši, sve obara, sve upropašćuje.

Složni Svetomarišinci sugrađiste zajedničku kuću u svrhu svoje vlastite koristi i časti svoje; sloga naša gradi „Narodni Dom“ i trgovinu pod crnim zidovima Buzet-grada; složno sela i obćine grade ceste, crkve, škole; udruženi ljudi dižu tvornice, grade željeznice i parobrode. Jedan to ne bi mogao, niti jedno selo, niti jedan grad; mnoge stvari, dapače, najveće stvari može stvoriti samo sloga i udružena ljudi. Jedan čovjek nije stvorio selo, grad, crkvu nit što velika; velike stvari može postići samo više ljudi i društvo. — Divljaci Afrike ništa dobra ni lijepa nemaju, jer jedan pred drugim biježi u šumu bojeći se, da mu drugi prije ne uzme hranu (plen); jedan dakle drugoga izbjegava radi kruha. Divljaci za to ne poznadu društva, pa nemaju kuće ni kućista; nemaju sela ni gradova, ni škola, crkava, željeznice; nemaju tvornica a ni oruđa, nemaju ništa, što se postizava složnim silama. Prosvjetljeni narodi ponose se brzajavom, telefonom, željeznicom, a da se nisu udruživali i složno postupili, sve to danas ne bi bilo. Ništa ili malo dobra i plemenita nije jedan čovjek sam postignuo, nego jedino u združici, slozi, u miru i ljubavi.

Mi svi već nismo divlji kako ono bijahu naši djedovi natrag par tisuća godina, koji življahu svak za sebe i sam za sebe; a znate li, što nas je natjeralo na mirno združeno življenje? Potreba, sila pa uvidjavnost, da je bolje za jednoga i drugoga, ako žive u miru i slozi, t. j. u društvu, pa naravno posljedica sledila je odatle, da si ljudi jedan polag drugoga posagrađise svoje stanove, stvorise sela i gradove i skupno počese revnovati za obćenitu svoju korist.

Istina, mi moramo uzdržavati sebe i svoju obitelj svojim radom; to bude naša prva briga, kao što je naša obitelj prva naša ljubav. Al mi svi imamo i drugih

potreba i drugih briga i dužnosti. Za ljudski promet treba cesta i puteva, parobroda i željeznice, bez njih nema gospodarstva, trgovine ni napredka. Svi potrebujemo znanje, a za to se hoće škola i učitelja; naša duša treba molitve, crkve i svećenika, za to se susjedi i susjedna sela udružise i podignuše sebi škole, crkve, puteve i stotinu drugih stvari. I Vas obćinare buzetske obćine veže skupni interes, zajedničke potrebe i želje, pa za to i stvoriste veliku svoju družinu, naime svoju obćinu, a to opet za to, da sve ono što jedan od Vas sam postignuti kadar ne bi bio, to polučiti u velikom obćinskom društvu; ili, što ne može jedno Vaše selo, to uzmagne više njih u zajednici. Tako je nastala buzetska obćina i sve druge na svijetu.

Što se iz ovoga lahko naučimo? To, da su složni ljudi stvorili našu obćinu za svoju korist duševnu i tjelesnu, i to: da obćina t. j. obć. zastupstvo sa svojim načelnikom mora biti zaštitnikom, braniteljom svih obćinara, al za to svaki pojedini obćinar dužan je tako raditi, govoriti i poslovati, da se ne ruši obćina, ta velika njegova skupna obitelj. To bi bilo i nepametno od obćinara, jer što je jača, bogatija, složnija jedna obćina, bolje stoji njeni obćinari. Nesložna družina ruši kuću, nesložni obćinari svoju obćinu. Nesložnu obitelj stiči će glad i nevolja, a obćinu sramota i propast. Tko čini nemir u družini nerazborit je, jer će i na njega pasti kućni krov; tko ruši poštnu slogu u obćini, pokazuje nepamet, jer će i na njega pasti zaslužena kazna i sramota. Podcrtali smo riječ „poštnu“, da pokazemo prstom na „nepoštenu slogu“, najme na slogu ljudi, (a ima takovih prilika i u Istri) koji složno ne rade a složno ruše; protu ovakvoj slozi pametni ljudi dižu se, i obaraju ju.

Ali, braćo, nema sloge, gdje svi pošteno ne misle i ne želi istu dobru stvar; ako ovo nije moguće, valja ipak sporazumjeti se, da se učini nešto dobra i velika. I naša obćina će cvasti i napredovati, ako mi svi njeni obćinari jednako mislimo i čutimo glede same stvari. U tu svrhu moramo manje stvari žrtvovati većina; osobu svoju i dobru svoje obćine i naroda, privratne (osobne) koristi obćoj ljudskoj korist, osobne svoje mržnje moramo utopiti u moru naše ljubavi do slave i sreće našeg hrvatskog naroda i prezirati hranu, piće i novac za narod svoj glas i pošten obraz. Bez ovih žrtava nemože biti prave slege!

Haćemo li svoju obćinu porušiti? Ludost; vladin komesar držat će ju u zivotu, jer se bez obćine nemože napred, bez obćina težak bi bio posao samoj državi. Ne, mi ju nećemo rušiti, nego nasuprot držati i učvršćivati, al zato moramo svi paziti, komu i kakovu hoćemo predati gospodarstvo i ključeve svoje obćine. Hrvatskim ljudima dasto, svojoj krvi! Drugdje ne smije da bude, jer 95% naših obćinara jesu hrvatske krvi, pak nebi bilo pametno dati svoju obćinu u ruke ljudima, kojih je samo 5% u našoj sredini. Veli se: Brat brata može dovesti do jame, al

ga unutar bacit neće; može mu naskoditi, al ga svakako upropasti neće. Ljudi drugoga jezika imadu druge misli, druge želje, koje nisu naše nit mogu biti. Svaki svoga ljubi; svaka majka ljubi svoje diele, tudji otac ne pozna jade i nevolje tudjeg sina. Svaki dakle voli svomu: Niemac Niemcu, Talijan Talijanu, a Hrvat će dabome ljubiti i pomagati svoga čovjeka i svoju krv. Zato budi svih nas jedna jedinacina misao: dajmo u ruke obćinu hrvatskim ljudima, i nikad da dopustimo, da ljudi tudjeg jezika nama gospoduju i gospodare. Ova želja, ova misao mora sve nas obćinare udružiti, zbližiti, složiti svagdje, a osobito prigodom svih izbora.

Pomislamo, kako je došla buzetska obćina u svoje ruke. Ovako: dozlogrdio je bio nama tudjinski jarum, pak smo jednim glasom zavapili: mi hoćemo svoju obćinu predati u gospodarstvo svojoj hrvatskoj krvi. I Vi, naši suobćinari, mnogo, mnogo ste pretrpili, dok ju niste otrgnuli iz ruku starih gospodara — negospodara. Hrvatska dakle misao stvorila je sadanju našu obćinu, pak bi ju mogla uništiti jedino ne-hrvatska misao. Tko je Hrvat, toga ne može dopustiti. Hrvatom hrvatske zemlje, Hrvatom hrvatske obćine. Svakomu svojoj! Protivniku — tudjincu recimo: Prste k sebi!

Rekosmo, da hrvatska naša misao i naše hrvatsko srce poljeralo je staro talijansko gospodarstvo, a sada dodajemo, da to postigosmo u želji da sebi koristimo. Ne pozna sviet, tko se nada dobru iz tudje ruke. Tudji čovjek dat će paru dvie i komad kruha, al za uzdarje traži sto-postotni interes osobite vrsti. Ako ti je čovjek tudjeg jezika uzajinio koju stotinu kruna, ti si mu ih morao potpuno povratiti i povise 10—20 i veći postotak, k tomu janje, kokos i drugo, tako, da si mu zajam pošteno i prepošteno uplatilo. Al ovo nije još najgore, akoprem je ovakvo zaduživanje kod talijanskih lihvara bacilo previse našeg naroda na prosjački štap; najgore je to, što je od tebe oderuh zahljevano i krvni interes. Da, naš čovjek platio je i preplatio svaki svoj dug, al je zalagao i svoju dušu u ime kamata. Ovo je najveći interes, da, najsrmatniji po čovjeka. Naš narod primio je od gospode talijanske po koju tubožnju milost, al im je zalagao svoju dušu, zapisao im svoju pamet, srce, založio svoje poštenje i svoju slobodu. Naši ljudi, da se ne zamjere gospodi tudje krvi, govorili su, radili i gledali kod izbora i sve činili kako im je bilo zapovjedano, pak je tako postao i bio sluga i peta tudjina, da pravi suanj.

Naš čovjek, istarski Hrvat, bio je sapat u željeza i nije smio druge težnje imati do li kako će sebe i svoje prehraniti, taman kao zvijer u šumi. Naš narod da živio je i pod tudjim gospodarstvom, al ovaj život nije bio čovječji, van samo robski i životario je ne marelci sirotan da svoju pamet razsvjetli, srce oplemeni i otvori oči te de tako živi duševniji životom; oh, na to nije smio misliti naš jedan narod! Ta ni mogao nije živjeti onako ljudski, jer ga tako učise mržnji gospodari, koji se toviše hrvatskom krvlju. Mnogi današnji

Izlazi svakog četvrtka • podno.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d i s t a n i ne tiskaju a nefrančkimi ne primaju.

Preddplata sa poštarinom stoji 10 K u obću, 5 K za seljake } na godinu ili K 5—, odn. K 2:50 na pol godinu.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u: Vrtkari Loginja i dr. prij. J. Krmpotić i dr. (Via Giulia br. 1), kamioneka će naslovljaju sva pisma i preddplata.

naši talijanski bogatuni imadu većinom svoje imućstvo zahvaliti neznanju našeg hrvatskog čovjeka; radi toga će nasuprot znanje i prosvjetljenje naše osiromašiti ih i zabraniti dalnje zgraćenje bogatstva na škodu hrvatskih ljudi i hrvatske stvari.

Je li zato sveisto, da li mi imademo na čelu obćine naše ljude ili nije? Rekosmo, da brat te neće baciti u jamu. Oci obćine mogu pogriješiti, al oni, kao naša krv neće zalista naskoditi što se tiče našeg narodnog poštenja. Hrvatsko obć. zastupstvo hoće bez dvojbe nastojati, da se poštuje hrvatski jezik i naš pravo; ono će svakako sve i sva poduzeti, da se naš narod naobrazi, prosvjetli, pridigne. A to će reći mnogo za onog, koji znae i može svojim glavom misliti i svojim srcem ljubiti. Da niste Vi obćinari buzetski pomoću svoga rodoljublja zaposjeli svoju obćinu, danas nebi bilo u Buzetu posujilnicom, koja je mnogomu suzu otrlu; nebi bilo ni gospodarstvo zadrece, koja sa posujilnicom, kao otac i majka, dižu Vas i pomazu u gospodarstvu, a nit mnoge druge stvari nebieste imali. Da imadu hrvatski ljudi danas obćinu u svojim rukama mnogo to znači, jer kad bi ju izgubili, mnogo i premnogo bi izgubili. Izgubiti obćinsku upravu svoju, znači, koliko da imanje gospodara predje u tudje ruke. Ali da ne duljimo, pomislamo, od koje li nije koristi narodna obć. uprava prigodom izbora za zemaljski obć. državni sabor, pa da ne spominjemo, kako moćno upliva na uspjeh samih domaćih obćinskih izbora. Koristi dalje kod popisa pućanstva, kod cestovnog odbora i kada izvješćuje više oblasti o demaćih stvarih; koliko samo to koristi, da piše Vama i na sve oblasti zemaljske i političke u hrvatskom jeziku. Po pisanju i radu hrvatske obć. uprave saznanju tako više oblasti, da u obćini živu Hrvati, što nije malenkost; tako po narodnom zastupstvu moramo biti od političkih oblasti priznani kao politički narod, s kojim mora svaka oblast da računa. Eto oravko mi pomoću hrvatske obć. uprave stupamo u sviet kao ljudi i kao Hrvati, koji žele živjeti ljudskim i hrvatskim životom. Sve ove okolnosti moraju sve nas obćinare prisiliti, da jedan drugomu podamo desnoice, pa da složno svi pohrlimo na predstojeće obć. izbore, i da odaberemo u zastupstvo samo hrvatske ljude.

Kakove? Dobre gospodare, jer ljudi nisu svi takovi. Koji nije kadar umno gospodariti svojim malim imanjem, taj će manje moći velikim obćinskim dobrom. Dobar gospodar je ujedno radiša i štediša, al opet ako nije pismen i prosvjetljen, teško mu je dandanas u svietu; za neuka čovjeka nisu obćinski poslovi, jer su ovi veliki i premnogovrstni. U obć. zastupstvo s toga moraju ići najnapredniji i najbolji gospodari. Mi u Istri imamo dosud još premalo ljudi seljačke ruke sposobnih da budu obć. savjetnicima, a još manje da budu načelnicima; a ovomu imamo prepisati mnogi naš neuspjeh. Buduć su naši obćinari izključivo posjednici i poljodjelci, doći će ovi u zastupstvo u najvećem broju, al bi moralo unieći a naše buduće obć. zastupstvo što više naših pismenih ljudi.

Vi gospodari biste svojim iskustvom i zdravim razumom, a prosvjetljeni ljudi svojim znanjem skupno nastojali oko svojih svoje občine. Neuk čovjek nezna svagda pravo razsuditi, a kad je pozvan da sudi, sudi krivo ili poltvrdi ono, što je rekao jedan bistriji. Zlo je, ako se neko obć. zastupstvo oslanja jedino na svoga tajnika ili blagajnika. Ono mora samo valjano suditi i razsuditi, a osobito samostalan treba da bude načelnik. Neupućenost načelnikova i obć. zastupstva radja prije ili kasnije žlim plodovima. Al za obćenito dobro ne vriedi znanje bez poštenja. Učen poštenjak je najbolji u službi naroda na obćini, u saboru i svagdje. Birajmo svakako ovakove poštene domaće mudre i pametne muževe uz nesebične najnaprednije gospodare, najme takove, koji će dragovoljno djelovati za obće dobro ne gledać na svoju osobnu korist. Samo ovakvi kadri su valjano upravljati obćinom na Vašu duševnu i tjelesnu korist. Baš ovo dvoje mora Vas ujediniti, pa poči pod jednom zastavom na izbornu hrvalište. Naša čast osobna i narodna mora sve gospodare i biratelje prinukali da pristupe k predstojećim obć. izborima i daju svoj glas za kandidate, za koje znadete, da će hrvatski i nesebično poslovali za dobro i čast čitave prostrane naše občine. Prva i zadnja pak budi naša misao i odluka ne dati svoju obćinu u talijanske ruke: hrvatska je danas i takvu moramo izručiti svojim sinovima i unucima.

Za gradnju luke u Opatiji.

Interpelacija zastupnika *Spinčića* i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra trgovine.

Oluja je razorila polovicu opatijskog mla. Parobrodarski promet je onemogućen. Nužno je, da se odmah započne radnjama oko novog mla.

Tako glase brzojavne vesti iz Opatije od 1. novembra 1906. pod naslovom: „Oluja u Opatiji. Slično glase i vesti, koje prvo potpisano privatno prispješe. Prvog novembra 1906. u 1 sat po podne srušio se cijeli noviji dio mla u dužini od preko 50 metara u luku. Preostali dio mla sasvim je uzdrman. Događilo se ono, što su izkusni domaći ljudi — kojima se pak nikad ne vjeruje — već pred više godina prorekali, te opetovno zastupnike oblasti na to upozorili, da će naime kod prve jače jugovine Opatija ostati bez mla.

Zalostna uprava kad nas označuje, medju ostalim i pitanje luke u Opatiji.

Opatija je već više od 20 godina svjetsko lječilište.

U opatijsko lječilište dolazi oko 20 hiljada gostiju godimice, sa svih strana Europe i svakog staleža, medju ostalim i članovi vladarskih kuća, dapače i okružne glave.

Lječilište Opatija plaća državi godišnice do 300.000 K.

A takovo lječilište imalo je do 1. novembra luku i molo, koji bi jedva dostajao za kakvo zabitno mjestance, a sada nema ni toga.

Sa strane občine i sa strane zastupnika bile su počam od maja 1901. e. kr. vladi, a naročito c. kr. ministarstvu trgovine i c. kr. pomorskoj oblasti u Trstu podnešene razne molbe, resolucije, upiti i note o potrebi uzdignuća luke u Opatiji, a ta je potreba bila zastupnicima spomenutih oblasti, i obzirno na ugled monarhije, pobliže ustmeno prikazana. Osim toga je občine, da radnje pospiješ prelaza na sebe obveze, kakve teško da bi preuzela koja druga občina.

C. kr. oblasti konačno se god. 1903. u toliko maknuse, da su za popravak mla odredile ukupni iznos od 135.000 K, izbornika, 1102 izbornika manje nego li se u proračunima za god. 1904., 1905. i 1906. dozvolile djelove iznosa (upravo prosjačke) od ukupno 30.000 K.

Početak g. 1904., pošto je jugovina prilično mulom pošrnala, bile su te ob-

lasti prisiljene da ga poprave, ali i taj put su samo krparile, te nisu htjele dostatno obložiti kamenjem sa izvanjske strane, ko što su to domaći ljudi svjetovnovali. Da su to učinile, bila bi katastrofa od 1. novembra 1906. zapriječena.

K izvedbi zasnovanog popravka luke nieniu bile još dospjele. Nekoliko se godina natezalo sa građevnim nacrtima, te su još ovih zadnjih dana sa strane c. kr. ministarstva trgovine bila postavljena nova pitanja, koja su još i dalje imala zavlačiti izvedbu radnja, a koju je sada požurila oloja.

Budući da se sada svjetsko lječilište Opatija nalazi bez ikakve luke te je s njom svaka sveza po moru prekinuta, — dok je zadnjih godina danomice do 600 osoba izkrcavalo dolično ukrcavalo — buduć da sada parobrodi svaki sat amo tamo prolaze a da se u luku ne navrate, buduć da ljudi, koliko domaći toliko gostovi, austrijsku vladu izsmjeljuju, te su i mnogi drugi, osobito naseljeni obrtnici zabrinuti za svoj imetak i buduć da nije nitko od doličnih oblasti sve do 3. t. m. stvar na licu mjesta pregledao, usudjuje se potpisani postaviti na njegovu preuzvišenost gosp. ministra trgovine sljedeći upit:

„Je li Vaša preuzvišenost voljna poduzeti bezodvlačno energične mjere, da se bez otezanja počne sa izvedbom lukkih radnja u Opatiji mimoistav ova bezkoristna, škodljiva i državi na čast ne služeća zavlačenja i da bude čim prije tamo podignuta luka, koja bi tom lječilištu odgovarala.“

Beč, 5. novembra 1906.
(Sljede potpisi)

Politički pregled.

U Puli, dne 12. decembra 1906.

Austro-Ugarska

Buduća sjednica carevinskoga vjeća sazvana je dne 17. o. mj. sa sljedećim dnevnim redom: razprava o vladinoj osnovi za privremeni proračun od 1. januara do 30. junija 1907.; izvještaj proračunskog odbora glede uređenja plaće pisarničkih asistenta; izvještaj obrtnijskog odbora o zakonskoj osnovi proti pijanstvu.

Glavno mladoboško glasilo „Narodni Lisny“ dobiva iz Budimpešte vjest, da se vladar izrazio prema članovom delegacije iz gospodske kuće, da se nada da će moći zakon o novom izbornom pravu svojim narodom predložiti kao božićni dar.

Proračunski odbor austrijskih delegacija, usvojio je proračun za okupirane pokrajine.

Srbija.

U posljednjoj tajnoj sjednici skupštine dao je ministar Pašić razjašnjenja o uporabi zajma. Opozicija je prosvjedovala proti obdržavanju tajne sjednice. Sjednici nisu prisustvovali predsjednik i prvi podpredsjednik. Predsjednik je svoje odsuće označio slučajnim. U početku sjednice rekao je Pašić, da će, započet sada s Bugarskom trgovačko ugovorno stanje, jer provizorij izlize.

Bugarska.

Iz Sofije javljaju, da se u bugarskih političkih krugovih opaza sve to veće približenje k Turskoj. U posljednje doba riešilo se mirnim putem uređenje granice. Također novi diplomatski agent Bugarske u Carigradu, koji će u ponedjeljak odputovati u tursku prijestolnicu, primio je naputke kako se ima vladati a da bi se poboljšali tursko-bugarski odnošaji.

Rusija.

Dne 9. o. mj. su objelodanjene izborne listine petrogradskoga izbornog kotara. U svem ima u tim listinama 11.074 izbornika, 1102 izbornika manje nego li u lanjskim. Sniženje broja izbornika ima se pripisati zadnjim senatskim odredbama glede izbornog prava.

U Moskvi je subotu ctvoreno zasiedanje okružnog moskovskog zemstva. Pred-

sjednik je stavio na dnevni red predlog seljačkih delegata, da se caru izrazi dužobna zahvala za dobrotu, što ju je izkazao zakonima od 5. oktobra i 9. novembra.

Italija.

Dne 6. o. m. svečao je uručena izumrljaju bežičnog brzojava Marconi-u u gradskoj vijećnici u Mletih zlatna kolajna, dar grada Mletaka svomu odličnomu zemljaku. Načelnik je oslovio svečara govorom, u kojem je podsjetio na to, da je mletačka republika primila Galileja, čiju slavu nastavlja Marconi. — Marconi se je tronuto zahvalio, uvjeravajući, da će nastaviti svoj rad, koji imade napose usavršiti sveze na moru, pa kada jedne bude bjesnio rat u ovom moru, neka bežični brzojav strjelovitom brzinom objavi svijetu pobjedu Italije.

Ova izjava talijanskog vladjenjaka uznemirila je austrijske vladine krugove, jer ta pobjeda ne bi mogla biti nad drugom, nego li nad ratnom mornaricom Austro-Ugarske.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Glavna skupština Gospodar. Sveze.

Jučer poslje podne bila je najavljena skupština Gospodarske Sveze za Istru, kojoj je prisustvovalo 30 začlanjenih zadruga od 50 njih začlanjenih, a osim toga nekoliko zastupnika zadruga u Istri koje još nisu začlanjene. Skupština je tekla u najljepšem redu, te spominjemo za danas kao najvažniju točku koju je skupština prihvatila, naime predlog odbora poduprtna skupštini od više članova, da Gospodarska Sveza za Istru počne samostalno djelovati i od oblasti ispostuje reviziju začlanjenih zadruga. Ovaj predlog bio je sa svima proti četiri glasa prihvaćen a sve ostale točke dnevnoga reda jednoglasno.

Novo gospodarsko društvo. U sujednomo Svet-Vičentu ustrojeno je novo društvo za nabavu i prodaju živeža i gospodarskih potreboča pod naslovom „Gospodarsko društvo u Svet-Vičentu“.

Novo društvo nabavilo je krasan dvorac „Zaloznik“ u blizini željezničke postaje u Kanfanaru. Uz dvorac imade toliko zemljišta, da će se na istom ustrojiti žurni vrt za gojilbu povrća, voća itd.

Pozdravljamo iskrenim veseljem tu novu narodnu stečevinu u puljskom kotaru.

Pedesetgodišnjica arsenala u Puli.

Dne 9. o. mj. prošlo je 50 godina odkad je bio ustrojen sadašnji arsenal ratne mornarice u Puli. Rečenoga dana godine 1856. bio je naime postavljen temeljni kamen zgradi, koja se je tečajem 50 godina neočekivano proširila. Sto je bio grad Pula prije 50 godina i što je danas. A komu imade svoj procvat zahvaliti? Ratnoj mornarici i svim narodom Austro-Ugarske, koji su na stotine milijuna za to doprinesli. Radnici arsenala imali su poslje podne tog dana prosto.

Iz Krnlca. Škotskoj oblasti. Mi smo se već tužili pred prijateljima i znancima na nedostatke naše škole. Pošto su svi veoma nježne savjesti i smilovana srea, iz obiteljskih razloga nisu i neće predlagati predpostavljenoj oblasti umirovljenje ili dopust za našeg gosp. učitelja, premda je nesposoban i to tjelesno za školu. To on i sam znade, ali radi mirovine neda mu se jošte stupiti u stalno stanje mira. Prvo je obće dobro, a poslje posebno. Nije škola za pogodnosti učitelja, nego učitelj je tu za dobro škole i napredak naroda. Mi mu želimo svaku sreću sa čitavom mirovinom ali zahtjevamo od školske oblasti, da nam pošalje sposobnu silu za školu.

Toliko na znanje onim, kojih se tiče.

Poturica gori od Turčina.

Kako prijašnjih tako i ove godine, obilaze ovih dana nekoje naše vriedne gospodje i gospodjice po kućama dobrih

ljudi sabiruć milodare za Božićnicu mladeži Družbine škole u Šijani. Tako su došle takove dvie pokucati na vrata farmacije Wassermann na Foru, kojom upravlja neki gospodin imenom Cech (Čeh). Kad su došle i zapitale milodar, gospodin Cech upisao je na arak 3 K i isplatio, nu kad je opazio na arku hrvatski napis i da se sakuplja za djecu hrvatske škole, brže bolje izbrisao svoje ime sa arka i zatražio natrag novac, što su dotične gospodje i učinile bez ikakve o-paske. Za ovu kulturnu bezobraznost potalijančenog gospodičića htjelo se još drskosti, kad je dao reportirati u ovdješnji Žurnalto, da su ga gospodje radi tog čina opsovale. Da je to naravski laž, može biti tomu finomu gospodičiću dokazom to, što iste nisu opojene «dvietisućljetnom kulturom», koja odlikuje tolike i toliko poturice u Istri, a sasma slične g. Cechu.

Ovaj čin neka zapamti naš puk, kad mu bude trebalo što kupiti u farmaciji Wassermann na Foru koju vodi g. Cech. Mi pak živo preporučamo svemu našem narodu u Puli i u okolici da u g. Cecha ne kupuje ništa, jer kad mrzi našu djecu i sve što je naše, ne dajmo mu prilike da ljubi naš novac.

Lošinjski kotar.

U svatovima. Dne 28. novembra t. g. vijenčali se u Martinsćici (otok Cres) drožesna gospodjica Anđelka Hlača sa gosp. Blazom Brdar. Mladim zaručnikom naše srdačne čestitke!

Tom prigodom sakupilo se medju svatöm K 19 za Družbu sv. Cirila i Metod. Zivili darovatelji.

Krčki kotar:

Novo društvo. C. k. namjestništvo u Trstu potvrdilo je pravila novooga društva, koje se je ustrojilo u Baški (otok Krk) pod naslovom: „Bratovščina presvj. oltarskoga sakramenta i za podpomoć naša u distilicuu.“

Pazinski kotar:

Izbori u Tinjanu raspisani. Doznanjeno brzojavnim putem, da će se obćinski izbori u Tinjanu obaviti dne 20., 21. i 22. ovoga mjeseca t. j. četvrtak, petak i subotu.

Eto vam Tinjanci, Križani i Supetarci lijepe prilike da svrgnete Sarenjački jaram i vedrim licem pokažete svijetu, da ste svjestni ljudi, koji znadete ljubiti svoje i poštovati tuđe.

Na noge dakle za čast svog roda i domaćeg jezika!

Iz Tinjana 10. decembra 1906. Priprave talijansko-izdajničke stranke za predstojeće izbore ovde, nisu niti sjena onim pred četiri godine. Živio je onda zlosretni Krstić koji je sa svojim gadnim listom muzicirao mnogim plesaćima od kojih se većina bila i proti svojoj volji u ono pogubno kolo zavrtila. Tko pošten da se uzasom ne spominje na česte halabučne sastanke u Pazinu i Sv. Petru, na razne kuće i ognjišta gdje su gončini i prodanci trpali svoje trbušine kroz dvie godine smrdljivim bakalarom, na veliki pritisak moguće gospode u Pazinu, na ogovaranje onog zlobnog i okuzenog nečovjeka u Kringi, gromovnog krmjela u Sv. Petru na zlobne skode počinjene, smutnje, čak i ubojstva, mora zbija da mu tielo i dušu greza potrese.

Danas nije već tako, reć bi da uviđaju svi pametniji kakvim žalostnim plodom je urodila onakva gnusna agitacija, žele da bi se to brzo popravilo. — Stari ljudi kažu, da jest dolazi na funte, ali da se na unte lice. Tako i ova agitacija, uzbunila je bila duhove, izkvarila srca, porodila zavist i mržnju, i nije tako lahko opet u prvasnju kolotečnu dovesti.

Znakovi ipak kažu, da je počelo na bolje kretati. Protivnici poprimali se mo-

dernije agitacije. Pomoću pazinskih patrona se slažu i pogadjaju međusobom kako bi sada postavili na sjedalo zagriženog talijana da tako od sadašnje šare-njačke občine učine čisto talijansku, što se ufa mo da im neće za rukom poći. Občevajni roditeljem onih koji su zatva-reni u Koprnu i Rovinju radi zločina počinjenog prošle Tiellove župnika u Krinji da će ih iz pržuna izvaditi, da će činiti da dodje željeznica, da će graditi ceste, širiti škole i usrećiti občinu. Nu reć bi, da im ne verjuju jer su osvjedočili kako su ih usrećili sa prevelikim plaćili dicit-jonalni koje moraju plaćati, i još naprtili občinu sa velikim dugovi, izkarvili naš mili jezik u obč. uredu i da od svih obećanja nije ništa nego samo varanje. Uvi-dili su da moraju sami pojedini bakalar plaćati. Nedavno došao je jedan dosta imućan ali neuk kmet platiti račun trg-ovcu, a ovaj rekao sina talijanski „guarda far conti boni, perchè anche questo ga magnà baccala“. Kmet nije razumio tali-janski, ali je razumio drugi koji je bio u dućanu. Za bakalar je već nego jedan izdao sebe i svoj narod a sada moraju da sami bakalar plaćaju i još ga nazivlju šćavom i šćavonom.

Otvori jednom oči i slušaj pametne i razborite ljude koji znadu poštovati i ljubiti svoj jezik, da te jedan put prestanu za nos voditi i nazivati šćavom prolivnici naši i tvoji.

Složno dakle na izbore sa svojom jednakom braćom i svojim duhovnim pa-stitrima, koji Vas ljube i uvijek na dobro opućuju. Neka Vas nikakav nagovor protivnika i nikakva prietnja ne prestraši, i vidjet ćete, da će gospodi i izdajicam proći volja Vas i nadalje nazivati šćavi.

Djačko pripomoćno društvo u Pa-zinu održavalo je, kako najavljeno, dne 5. tek. mj. svoju godišnju redovitu glavnu skupštinu. Viesti podane nam od odbora nisu ni mrve utješljive. Prispjevi od članarine, darova i zapisa iznašali su tekom prošle upravne godine ukupno K 10.803.96, dočim su u upravnoj godini 1904./5. iznašali K 15.534.19. Zalostno je kod toga, da su se baš prinosi iz Istre snizili od K 9.829.01 u g. 1904./5. na K 7.748.44.

Podporje je uzivalo 131 učenika (114 Hrvata, 17 Slovenaca) u ukupnom iznosu od K 16.210.38, god. 1904./5. učenika 129 K 17.030.78.

U sedamgodištu svojeg obstanka iz-dalo je društvo za podpore učenicim K 96.560.37, a za nabavu učevnih knjiga K 9.405.58, ukupno dakle K 105.966.95. Naravski, da se za pokriće troškova moralo stvoriti novog duga. Društvena imovina prikazana je sa K 25.793.05 aktivna, a K 21.691.76 pasiva, dakle K 4.101.29 čiste imovine.

Imovina Djačkog doma izkazana je K 30.874.35. Prispjevi u to zakladu od članarina i darova tekom lanjske upravne godine iznašali su K 3682.33.

Ne dvojimo niiti časom, da svaki svjestni istarski Hrvat i Slovenac shvaća važnost ovog društva za našu prilike u Istri. Prama tomu obzirom na gornje po-datke znat će također svaki od njih, što da radi.

Labinška „Podestarija“ i pravica! Labinština mjeseca novembra. Dakle imademo novoga papu — u Labinu! Hvala Bogu! Labinška ultra talijansko-sociali-ističko-barunska stranka je spašena! 27. oktobra 1906. uz asistenciju socijalisti-čkoga „vladara“ na Labinštini, „ilustris-simo“ šior Beppi Lazzarini i njegovih pajdaša, sve moguće samo ne socialista, odabrani bi „Podestatom“ ili bolje rečeno „presidentom labinške signorie“ Francesco Millevoi vulgo: Kekin. Škoda samo da se ne piše sa barem 10 „l“ — bolje bi to zvučilo u ušima — tako je to ipak samo ime hrvatsko, kakvih ima u okolici čitava četa (Millevoj-a!) Ali za sada reka im bude!

U jednom broju „N. Sl.“ citali stro, da se je stari Škampić odrekao časti „presidenta signorie“ radi starosti! Nu i to bi nešto moglo biti, ali — vrabei prave neku drugu storiju: naime, da se nije više dalo voditi „barku“ dalje „infatti“ — nije to islo! Zašto? Bože mili, da bi tako vrabčići htjeli sve povje-dati što „signoriji“ nije bilo pravo ni Bogu drago, svijet bi se možda tomu za-čudio! Ali nama se čini, da su i ti vrab-čići svi složni s njima i toga radi neće se sve moći doznati! A to je i pravo! Zašto imaju svi znati njihove posle, ta to nikoga ne smeta! Šior Bradicich na staroj Junti odpočiva i spava san pravednih; gospoda na kapitanatu muše, jer se hoje valjda da bi se mogli „signoriji“ zam-jriti; illu-strissimo šior Beppi barone Lazzarini neće da se stvari takne, jer — addio l'am-i-cizia italiana-harunistico-socialistica, pa kako bi išao dalje svojim „nazovi socia-lizmom“; druga stvar je i ta, što bi mu vlastela labinška zabola prali u njegovu botlegu, jer i tamo da neide baš ko po loju. I-tako gospoda na kormilu slavne „signorie“ rade što ih volja! Tužan šćavun mora da šuti, trpi i plaća! Poznamo ob-činu, gdje se plaća preko 202%, nameta a puk nema ni cesta, ni vodojaka ni škole — u obće ništa! — Kamo da ide taj novac, znade sam dobar Bog! Valjda tamo, što se je više put mo-ralo plaćati globu — radi netočnosti i nemira na upravi i u uređovanju! — Znađemo više slučaja, gdje su si drage volje pustili naložiti i plaćati globu i od drugacije — labinškoj gospodi — uslužnoga i sklonoga e. k. poglavarstva — nego da bi zadovoljili svojoj dužnosti u službi! — To nije nikakovo čudo — ta oni ne plate iz svojega zepa, dakle zašto bi se toliko mučili i poslušali jednu e. k. austrijsku političku oblast, kako je baš e. k. pogla-varstvo u Pazinu? Kako se kroji pravica na občini — o tome bi se dalo mnogo napisati, ali za danas samo nešto. . . .

Kako rekosmo na početku sada ima-demo novoga „prezidenta“! Kakav će biti prema nama Hrvatina u okolici, kojih imade u občini barem 1/3, ako ne više, to će pokazati budućnost! Istinu govoreć, mi se nenađamo dobru, jer je i on „puro sangue“, i k tomu labinški radikalac tielom i dušom, a i mora da takav bude! Drugje ne bi se mogao ni usuditi da bude „presidente“!

Nu, počekajmo, da vidimo! Slava Škampićeva i barunova propa-de. Budi im maločastna uspomena!

I oni su sukrivci, što se danas Labin sam i sve podobćine, kojih imade mislimo 11, nalaze na rubu propasti. Sve su za-dužene, da je strah pripovjedati. A što se učinilo za taku ogromnu svote novaca? Malo više nego veliko Ništa.

(Slijedi.)

Porečki kotar:

Čudni nazori optaljskih „mu-draca“. U Optalju ustrojila se, kako čitamo u talijanskih listovih zadruga, koja će sagraditi jedan mlin kod Majke Božje nedaleko tog gradića. Sazvana je u to ime skupština te izubran odbor, koji će provesti odnose zaključke. Na čelu od-bora je neki dr. Pesante. Dovolje ništa ne-obična, ali što stiedi pokazuje jasno kakve nazore imadu neki članovi te zadruge. Stvoren je naime zaključak, da se u zgradi ušina na jednoj strani stavi napis na čast osovatelju i predsjedniku zadruge, a na protivnoj strani imenik svih onih, koji su iz slobe ili iz gluposti prićekli osnutak te zadruge.

Utemeljitelji te zadruge nadaju se, da će ta zadruga podignuti materijalno stanje onog kraja i da će u jedan snop skupiti stanovnike grada i vanjštine i tim postići željeno sporazumljenje na društvenom, gospodarskom i narodnom polju.

Mi se nadamo da optaljska gospoda neće spraviti u svoj snop hrvatskog sta-novništva one občine putem svoga mlina.

Koparski kotar:

Obćniski izbori u Buzetu. Jučer su počeli izbori za obnovu ob-ćinskog zastupstva u Buzetu, to je jučer biralo treće tielo. Kako nam brzojavljaju, užli su u trećem tielu sjajno pobiedili sa 581 proti 4 glasa. — Danas i sutra bira II. i I. tielo. — Živili sviestni Buzet-čani!

Franina i Jurina.

Fr. Ča da misle u Pazine gradit vodovod i uest novu svetlo?

Jur. Tako čujem i ja, ali me strah da će to bit kasno, jer da nije novaca.

Fr. Da kad se trata za vodu onda nije novaca, a uvijek ju obećaju, i nije li gospodu na aministracijonu sram pil onu lemuadu iz sadanje fontane — a po teti svirit bez vode. Za ginažij bezkoristni je bilo novaca.

Jur. A mo . . . Bilo je i još je, ma to su gospodski kapriciji.

Fr. Da baš gospodski, kako i ona po-trošit 50 tisuć za klaonicu, kako da je to u Beču.

Jur. Poga popolo e taži.

Fr. Kuda to klatiš Jurino, te ni več celiuh osam dan vidit.

Jur. Sam hodil vidit kakov Teran imaju va Kringe, pak tom prigodom sam i nešto dozanal.

Fr. A ča za hožju volju!

Jur. Da je prihajal on veli gospodin iz Pazina davat nauk plovannu.

Fr. A pak?

Jur. Vero da je plovann dal pošten nauk gospodinu da tukovega mu ni još nigdar nijedan dal.

Fr. Ala Bog ga živi, tako bi treba da mu ga da još ki Križanac.

Jur. Bi dobro bilo da, ma ča ćeš kad ga imaju strah.

Fr. Borime nek se ugledaju u plovana. Njemu je stel i župan zapovidat, pak mu se je podrnuolo.

Jur. Vero bi treba da se još kemu po-drane, i brzo.

Fr. Čujes, ča ni bilo, more još bit.

Razne primorske viesti.

Dva rodoljubna dara za Božić i Novu Godinu.

Primamo: Pod stampom je omla-dinski koledar „Jorgovan“, što ga je ure-dio g. J. A. Kraljić, ravn. učitelj družbine škole u Malom Lošinju (Istra) i urednik „Mladog Istrana“. Sadržaj je „Jorgovan“ biran i vrlo bogat. Osim koledara i obićnih koledarskih viesti donasa obilje liepih pri-poviesti i pjesama od naših ponajboljih omladinska pisaca i pjesnika. Pridodana mu je pjesanka, rječnik tudjih i nepo-znatih riječi, red nauka, 1×1, živa račun-ica, većinaj zabava, mjere, tezi i novci, snieguljice, iskrice, zagovetke, smješice, bi-ljeznica itd., a ukrasen je obiljem zgodnih ilustracija. „Jorgovan“, u formatu bilježnice, stojić će 60 para, poštom 10 para više. — Čista dobit od razprodaje ide u korist „Mladog Istrana“. — Odgonetaci bit će

nagrađeni. Ovaj najnoviji podhvrat svoje vrsti u nas Hrvata preporučamo, već ob-zirom na to, što se radi za povećanje i poljepsanje „Mladog Istrana“ kome je svrha, da probudi, osviesi i oplemeni širočad naše biedne Istre. Molimo gg. učitelje, učiteljice i sve prijatelje naše mladeži, da podupru ovaj hvalevredni podhvrat, pa da i tako priskoče u pomoć oko spašavanja naše hrvatske dječice u Istri. „Jorgovan“ izaći će oko 20. t. g., a slati će se samo onima, koji unapried dostave odnosi iznos ili pouzecem. Pod ured-ničtvom istoga izaći će polovicom t. m. mali džepni koledar „Ostroman“, kao uspomena na desetgodinšicu umorstva istarskog narodnog mučenika Josipa Oktavijana Ostromana. Ovaj zgodni koledar ić imati će izmed ostaloga i liepu pjesmu, izpjevannu prigodom umorstva mučenika. Čista dobit ide u korist „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru. Ciena biti će mu od 20—30 para, o čemu ćemo naše cienjene čitatelje svojedobno tačnije obaviesti. Predplate na „Jorgovan“ i „Ostroman“ prima sam urednik.

Najtoplije preporučamo rodoljubima da nabave ove liepe koledare, čim će do-biti ne samo dva liepa koledara nego i doprineli najljepši dar za Božić i Novu godinu lošinjskoj dječici Družbine škole.

Tužni glasovi iz Porečko-Paljske biskupije. Iz zapadne Istre piše nam prijatelj: Doznao sam, da je naš biskup, preuzv. g. Flapp, pred malo dana poslao u čisto hrvatsko mjesto Brkač kod Moto-vuna jednoga svećenika iz južnoga Tirola, koji ne pozna ni rieči hrvatske. Taj sve-ćenik da je bio župnikom u Fazani kod Pule, gdje da se je morao na župi za-hvaliti (znista ne radi uzornog svog dje-lovanja) i za pedepsu poslaše ga na ka-pelaniju u Brkač. Nu na žalost onoga našega pučanstva nije pedepsan tim toliko on, koliko onaj puk ni kriv ni dužan.

Sada su u Motovunu tri Tirolca, jedan kanonik-dekan i dva kapelana, a jedan kanonik Motovunac, koji razumije toliko hrvatski, da nam se za silu može narugati. I tako naš puk iz Motovunske okoliće mora da plaća svećenike, koji ga ne razume!!

U Žbandaj, gdje je ostavio viečnu uspomenu dobar i nezaboravni župnik blagop. Semelić, poslaše poznatog tali-janskog svećenika Franca Porečana, koji je u svoje vrieme u Labinčima uveo ta-lijansku propovied čisto hrvatskom puku. Njegovi nasljednici nastavljaju taj protu-vjerski posao, radi časa mora da zaplače svako kršćansko srce. — I tako se putem crkve malo po malo otudjuje svojemu je-ziku i narodu nesretni naš rod u ovoj biskupiji.

Pravom se vesele talijanska gos-poda u Poreču, što se godimice na stotine i stotine Hrvata otudji u onih stranah svomu jeziku i narodu, ali to nije njihova zasluga, to ne ide na njihov račun, to ne bilježimo njima u račun, već nazovi apo-štolom vjere, mira i ljubavi, koji će za to Bogu račun polagati a njihova će imena upisana ostati najcrnijim slovima u povjesti istarskog patnika.

Promjena pješačke pošte Vodice- Obrovo u voznu poštu. Od e. k. ravna-teljstva pošta i brzojava doznojemo, da se je pješačka pošta između Vodica i Obrovog promijenila u voznu poštu dne 1. o. m. Poštu će voziti jedan konj jedan put dnevno i to: odlazak iz Vodica u 9:30 u jutro, iz Golca (pošt. sabiraoonica) u 11 sati; dolazak u Obrovo u 12 sati (podne). Odlazak iz Obrovog u 1 sat, iz Golca u 2 sata, dolazak u vodice u 3 sata.

Nova knjiga. Nakladom knjižare Gjuro Trpinac u Zagrebu izašla je ilustra-vana knjizica o varalici Strassnovu pod naslovom: „Gospodin ministeralni savjet-nik u Zagrebu“. Ciena je 80 para, a po-štom K 1.10, te se naručuje kod gori-rečene knjižare.

Podpora za zemljomjerske nauke.
Počam ovogodišnjom školskom godinom podijeliti će predjedništvo c. k. ravnateljstva financija za Primorje više podpora po 1000 K godišnjih abiturientom realka i gimnazija, koji kane položiti zemljomjerski (geodetički) tečaj na kojoj tu zemskoj tehničkoj visokoj školi.

Moliteltji moraju se obvezati, da će nakon dovršenih nauka ostati najmanje 10 godina u državnoj službi evidencije. Potonji uvjeti objelodanjeni su u službenom listu.

Za Družbu „sv. Cirila i Metoda“ u Istri sakupljeno je među prijatelji g. dra. F. Brnčića, koji proslaviše dne 7. o. m. u „Narodnom Domu“ kod Sv. Ivana njegov odjelnički izpit 35 kruna. Novac odaslan je ravnateljstvu.

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. N. N. u K. Izvještaj o sastanku na „Mlijaskom hrību“ morali smo odložiti radi nestašice prostora u listu. Živili!

I ovom prigodom molimo naše cijenjene dopisnike da nam šalju što kraće dopise, jer inače se radi pomanjkanja prostora događi, da ili dopisi zakasne ili u obće izostanu, što je nama vrlo neugodno a po samu stvar štetno.

PARAMENTE

ještine i dobre mogu se dobiti jedino kod tvrdke

JOSIP NEŠKUDLA u Olomucu
— (kralj. Česka). —

Protokolirani zavod i tvornica preporuča uz vrlo nizke cijene sjajno izšivane paramente u raznim slogovima, misno odjeće, pluviale, dalmatke, vole, kasule, nebnice, zastave, orkvoine zastave, štipe, albe, rokote, ciborije, monstrancije, sviećenjake, lusteri i t. d.

uz jamstvo za trajnost; jer je u vlastitim radionicama izradjeno.

Prednosti zavoda.

Patnici se ne drže, s toga je roba u Olomucu izradjena, koja se ima pisмено izravno naručiti, za 20%, ili 1/2 jeftinija nego li kod svih drugih českih i njemačkih tvrdkai.

Vrlo pogodna obročna odplaćivanja.

Paramente šaljem na uvid franko. —

Interesovani cijeniti badava i franko.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVJEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod sloga: reuma, astma (težkog disanja), nepravilna, zaječaja u glavi, narušavanje glavočolje (migren) kucanja u grlu, zubobolja, suženo sluh, studen ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenje postelje, nujnosti, nesvjesnost, nagluhost, drhtanja na tijelu, influenza skopčane sa boleću hrba, bledila (malokrvnost), želudalnih grčeva, bezbednosti, fechiasa, punokrvnosti, svih udnih grčeva, hogočwodrio, tjelesnih grčeva, hāmorrhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. služi kao nenadkrjivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja cijelim svjetlom djeluje, čime se rečene bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tijela upotrebljuju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremenom kroz tijelo prolazi, dočim naprotiv tomu stroju elektro-magnetičnog križa ili zvijezde, R. B. br. 86967, kako je ju r. rečeno, umjerenim načinom neprekidno na tijelo djeluje, što svakako bržim izličenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina staro bolesti izličene su sa mojim strojem posve! Od izličenja sa mojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvale kao i od odlučnijih slojera izdane svjedoče i priznanice iz svoju strana svjeda pohranjene su u mojoj pismobrani, gdje stoje svako komu u svako doba na uvid. **GDJE NUDJEM LIEK. NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenih bolesti, a onaj bolestnik, koji po mojom stroju nebi bio izličen najdulje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upoznajem osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltajna, koji je poradi svoga neuspjeha zašranjen u Njemačkoj kao i u Austr-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvijezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i uživa vaaredu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabiti se kod ostarijih 20 godina, kroničnih bolesti.

Dopisivanje i narudbe obavljaju se i u hrvatšom jeziku. Pozrećem ili ako se novac unapred pošalje, razaslije glavna prodavaona za tu i inozemstvo:

ALBERT MÖLLER,

Budimpešta, V., Vadasz-ulica 43/A.

Kalman ulica ugao.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog otkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz, uz otkaz od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zaduženice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelja i blagdane osim jullija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vjate Carrara (Narodni Dom) prvi pod, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Odlikovana

svijecarna na papu

Gorica — ulica Sv. Antona

Preporuča preć. svećenstvu, crkvenom staršinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijeće iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 5.— Za prijesnost jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božična drva, voštene svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

SVOJ K SVOME

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama svoju krasno uređjenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrstne, a od mnogih priznato u svim veličinama svijeće od pravog pčelnjeg voska kao i finog crkv. tamjana.

Prodajem dobra i svježa — po zdravlje — korisna meda Klj. po K 1.20.

— Kupujem uz dobru cijenu u svim količicama žutog voska. —

Svaku i najmanju narudbu p. n. mušterija obavljam najspretnije, kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

Vladimir Kulić,

Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Pokušajte
i preporučite
proizvode

Vydrove tvornice jestvina
u Pragu VIII (Kralj. Česka.)

— Cijenopnik badava. —

Svoj k svomu! Svoj k svomu!

NOVO SKLADIŠTE POKUĆSTVA

A. Žunić & Co - Pula

na uglu ulice Via S. Martino i Circonvallazione

Novouređjeno skladište sva-

kovrskog pokućstva:

zrcala, slika, stolica, divana

— itd. itd. —

Cijene umjerene.

Hrvati!

Kupujte žigice

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda

dobivalu 80 u

tiskari Laginja i drug. u Puli

prije (J. Krmpotić i dr.)

uz cennu od 2 do 10 para.

Jeftino česko

PERJE

— za krevete —

5 kg. nove bijane K 9/6, bolja K 12: bielo pahuljice bijane, 18" — " 24" — kao snjeg bijelo pahuljice

— 1/2 cijena . . . . . 30" — " 36" —

— razaslije se franco pouzecem. Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

Benedikt Sachscl, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.